

اداره مرکزی :
 آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
 معارف امینلک یاشده کی دائره
 استانبول بوروسی :
 استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
 ۵۱۵ مخصوصه

حیات

مبارک دایمیا ... دایم راها جیره حیات قانالم ...

نیمه سی هربرده ۱۵ غرورده .
 سنه لکی پوسته ایله ۷,۵ لیرا .
 (اجنبی ملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)
 ابونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی
 مراجعت ایدیلیر .
 یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزدر .

صافی : ۶۰

آنقره ، ۱۹ کانون ثانی ، ۱۹۲۸

۳ نیمی جلد

صاحبه :

معنوی دورغونلغمزده دایر

عصری تورکیانک الک مهم مسئله لرندن برینه
 تماس ایتمک و بونک اطرافنده قوتلی بر مناقشه
 قاپوسی آچقله ، حیات مجموعه سی ، جوق فائده لی
 برایش کورمشدر . بزده جانلی وسجیه وی بر علم
 حیاتنک اویانه مامسی جدا حیرتله قارشیلانمغه
 لا تقدیر .

مدرس محمد عزت بک ، دورغونلغک
 سبیلرینی بالخاصه سیاسی عامللرده بولویور . بونک
 دوغرولغندن شبهه ایتمک حقمز یوقدر . سیاسی
 عامللر ، یالکیز بر فرقه دوکوشندن عبارت
 اولسهیدی اوزمان بونی پکده قوتلی برسب
 اولارق ایلری به آتہ مزدق . لاکن بالقان حربی
 و عمومی حرب ، آنادولو استیلاسی و استانبول
 اشغالی کی حادثه لری و بو حادثه لر ایچنده تورک
 ملتینک چکدیکی نهایتسز اضطرارلری دوشونه چک
 اولورسه ق بزده حالا علمی مسائله قارشی برعلاقه
 قلمش اولماسی بیله شایان حیرتدر . کنجک
 و معلمک بو اوزون سنه لر ایچنده ، طبیعتک الک
 ضروری قانونی صاییلان محافظه نفس قایغوسندن
 باشقه برشی دوشونه مش و دوشونه مشدر .
 بو محافظه نفس ، ملی واجتماعی محافظه نفس ایله
 برلشنجه وضعیت حقنده ده صریح بر فکر
 ایدینمش اولورز . الک مترقی بر جمعیتده عینی
 مقیاسده بزم معروض قالدیغمز خجیه لر معروض
 قالسیدی محقق اولورده شایان حیرت بر دورغونلق
 دورینه شاهد اولورلردی .

صوکراینه کوپرلی زاده فؤاد بکک ،
 معنوی دورغونلغمزک سبیلری آراسنه « مادی
 عامللره مهم بر موقع آیرماسی » آریجه شایان

یوقسوللغمز و دورغونلغمزک سبیلری وازاله سی
 حقنده نظر دقته آلتماسی لزومی کوردیکم دیگر
 برایکی نقطه بی ده اولکیلرینه علاوه ایدم بیلیرم :
 (۱) معنوی ساحده چالیشان عناصرک
 حیاتلرنده استقرار تأمین ایدلمسی ، یوکسلمه نک ،
 ترقی نک مهم بررکنی در . دنیانک هیچ بریرنده
 تورک معلمی و منوری قدر یری یوردی بللی
 اولمایان بر عنصر یوقدر . استانبولده ذکاوتنه
 اعتماد ایتدیکم بر قاج آرقداشله ، قونیه ده وازمیرده
 کوروشدو کم بر جوق معلم آرقداشک کتبخانه لرینی
 کوزدن کچیردیکم زمان : نه ایچون بو اثرلرکی
 طبعلرینی کتیرتمیورسک ؟ وفلان فلان اثرلری
 نهدن کتبخانه که علاوه ایتیمورسک ؟ دیمشدم .
 آرقداشلم بویوک برلاقیدی ایله : « آدم سنده !
 برمنز یوردمنز بللی ده کیل که ! اوزون مدت ،
 هیچ اولمازسه اون سنه بوراده قالا جغه اعتماد
 اولسه اوزمان اومی ده انتظامنه قورو کتبخانه می ده
 تماملار وشوقله ده چالیشیردم ! حال بوکه زکنینجه
 کتبخانه مک بر قسمی آطنه ده قالدی . بر قسمی
 استانبولده ؛ بونلرده بقیه السیوف ! اساساً
 - سکا سویلیورم - بو کوجیهلک انسانی مکتبته
 بیله باغلامیور . کوجیهلک و مهاجرلک بزلی
 ییقیور عزیزم . اشیایی آلتون فیثانه آلور
 ونقل ائساننده هیچ بهاسنه صاتیورم .. الخ ،
 آرقداشلمک مشترک شکایتی بودر . بووقعلره
 شاهد اولدوغم زمان غیر اختیاری ، لاپزینغ
 شهرنده ربع عصردن فضله ابتدائی معلمکی
 ایتمش و : « تجربی په داغوژی لاباراتواری »
 دیه یازدینی اثریله طانمش اولان بر معلمی کوز

قیددر . علمی حیاتک جانلانسند مادی رفاهی
 انکار ایتمک ایچون اخلاق علمنده ، جمعیته
 خیرلی اوله بیلیمک مفهومی ایچنه هرکسک قهرمان
 اولسنی شرط قوشمق ایجاب ایدر . قهرمان
 اوله دنده جمعیته جوق فائده لی خدمتله ایضا
 ایتمه نک ممکن اوله بیلدیکنی هرکون کوروپور
 و ایشیدیورز . مادی رفاه ، بر تخصصی و یا خود
 متخصص نامزدینی تالی و اهمیتسز ایشلره
 اوغراشمق دن قورتاریر . علم ایشی ، دماغی قدرتک
 اعظمی مقدارده دار بر ساحه به تمرکزنی ایجاب
 ایتدیرر . عالم ، شو و بو کتابلری - دار ساحه نک
 خارجنده - اوقورسه مطلقاً ، اصل کندی ایشی
 ایچون ده فضله مجهز اولق ایچون اوقور .
 بو ، یایلمق ده کیل ، اسکینندن ده ایی بر
 طرزده متمرکز اولمغه چالیشمق در . بو مسئله ایله
 علاقه دار اولارق بر عالمک و بر عالم نامزدینک
 حالندن باشقه آتیسندنده امین اولسی ایجاب
 ایدر . الک زیاده استراحت محتاج اولاجنی ردورده ،
 اختیارلرده ، حائله سیله برابر سقافته محکوم اولمی
 ایستهمه مک هرکسک طبیعی برحق در . عالم ،
 کندیلی ایچون ده کیل منسوب اولدوغمی جمعیت
 و بشریت ایچین چالیشیر ، بناء علیه بر عالمک منسوب
 اولدینی جمعیتدن اورتا درجه ده بر رفاه ایستامه سی
 قدر طبیعی برشی یوقدر .

صوکراینه کوپرلو زاده فؤاد بکک
 دارالفنونه کتبخانه لر ، موزملر ، انستیتولر
 و لاباراتوارلرک محدود و هر تورلو اعتقادن محروم
 اولماسی ، دورغونلغه سبب اولارق ایلری سورمسی
 جدا اهمیتله قید ایدیهلک مسئله لر دن بری در .
 بومهم نقطه لر دن صوکراینه بزم ، معنوی

سودانك رباعيلرى

حرث تدقيقلىرى

- باشى يېنى نىسخە مۇندە -

- ۲۹ -

بىر ھىچاڭنى كىم سىر نېم مەجوداوست
در شش جەت و برون شش مەجوداوست
باغ و كل و بلبل و سماع و شاهد
اين جەلە بەھانە است و ھمە مقصوداوست
باشى قويدىم ھەرىدە سجدە ايدىلن اودر ،
دورت كوشە و آلتى بوجانقە مەجود اودر .
باغ ، كل ، بلبل ، سماع ، سە و كىلى . بو تون
بولنر بەھانە در . يالکىز و آصل مقصود اولان اودر .

- ۳۰ -

بەگدشت سوار غىب و كەردى رخواست
اورفت زجاي و كەرد او ھم رخواست
توراست نكر نظر مكن از چپ و راست
كردش اينجا و مراد دردار بقاست
« سوار غىب » كچدى و آرقە سندن توز قالدى .
او كېتىدى ؛ فقط اونك قالدېردىنى توز ھنوز زائل
اولادى ، داھا بورادە در .
سن دوغرو باق ، اى غافل ، ايكىرى بوىرى
نظرايە : اونك ازى اوزرنەدە بوىكەلن توز بورادە ،
بوفنا عالمندە در . فقط سوارىسى اولان ذات ايسە
داربقادە باشا بوز [*]

- ۳۱ -

ھىچارە نر از عاشق بى صبر كجاست
كايىن عشق كرفتارى بى ھىچ دواست
درمان غم عشق نە بخل ونە رياست
در عشق حقيقى نە وفا ونە جفاست

[*] بالعموم صوفىيە ، ايكى عالم تصور ايدەر :
برى عالم غىب ، ديكىرى عالم شھادە . عالم شھادە بوىكور .
ديكمز عالمدر كە صرف بوىكولكەدن باشقا برشى
ديكلەر ، زوالە محكومدر و فانيدر . او كولىكەنى
وجودە كىتيرەن حقيقى عالم ايسە مثاللر عالمدر كە بزم دونيا .
مۇندەكى واراقلارك حقيقى نمونەلرى ھب اورادە در .
مى الدين عربى ، اونمۇنەلرە « اعيان ثابتە » دير . رباعيدە
سوارىنك توزيلىدە اصل و حقيقى اولمايان عالم شھادەيە ،
سوارىيلىدە بقا عالمندەكى لايزال وارلقە اشارت
ايدىلىكەدەر .

ح . ع

- ۳۲ -

تا شب مى كوكە روز مارا شب نىست
در مذهب عشق و عشقرا مذهب نىست
عشق آن بخرىست كىش كران و اب نىست
بس غرقە شوندى و ناله و يارب نىست
كېجە اولادە ، دى كە ، كوندوز مەرە كېجە بوقدر .
مذهب عشقەدە عشقە مذهب اولماز .

عشق اويلە بردكزدر كە نەحد و بايانى ، نەدە
ساحل و كنارى بولونور . اورايە دوشوب بوزغولورلر ؛
فقط امداد و استمداد و يارب ديبە باغىرمىق بوقدر .

- ۳۳ -

جون دانستم كە عشق پيوست منست
و آن زلف هزار شاخ دردست منست
ھەرچندە دى مست قدح مى بودم
امروز چنانم كە قدح مست منست

بيلدم كە عشق ؛ بىم موجوديتك رابطه سيدر .
واو بىك تىللى اولان زلف بىم المدە در . بى ھەرنەقادار
دون قدحدن مست اوليور ايدىسەم دە بو كون او
حالىدەم كە قدح بندن مستدر .

- ۳۴ -

خواهى كە ترا كشف شود هستى دوست
در رو بدرون مغز و برخيز ز پوست
ذاتيت كە كرد او ھب تو بروتست
او غرقە خود ھردو جهان غرقە در اوست

دوستك يعنى « اللهك » وارائى سكا مكشوف
اولسون ايسە پورسەك ايج يوزە كچ ، ديش بوزدە
دورما .!

او اويلە برذاتدر كە اونى سندن سنك جابلارك
ستر ايتمىشدر . حالبو كە كنديسى كندى ذاتنە مستغرق
و ھرايكى جهان دە اوندە غرق اولمىشدر [*]

[*] بو رباعيدە اصل و حقيقى اولمايان بدنك
حقيقى وارلق اولان الله مانع اتصال اولديغىنە اشارت
ايدىلىكەدەر . صوفىيەك « سنك وارلقك باشقا كىناھلرە
قياس ايدىلىپ كە قادار بويوك بر كىناھدر » مألندەكى
« وجودك ذنب . الخ » سوزى بوفكر كە دستوريدير .

- ۱۲۸ -

- ۳۵ -

ديوانە شدم خواب زديوانه خطاست
ديوانە چە داندىكە رە خواب كجاست
زيرا كە خدا نخت با كست ز خواب
مجنون خد بدان كە ھم خواب خداست

ديوانە اولدم ؛ ديوانەك اويقوا و بوماسى خطادر .
مجنون اويقونك نرەدە اولديغىنى بيليرمى ؟
زيرا الله اويوماز ، اويقودن مۇزھدر . بيل كە
حك ديوانەسى دە اونكە « ھم خواب » اولور .

- ۳۶ -

كويندەك عشق عاقبت تسكين است
اول شورست عاقبت تمكين است
جانست ز آسپاش سنك زيرين
وين صورت بى قرار بلايين است

ديديلر كە : عشق عاقبتى سكونتدر . اولى شورش ،
نھائى تمكيندر . جان ، بوعشق دكيرمتك آلندە
دوران طاشدر و بو بى قرار صورت ايسە ، اوستدەكى
كورولن متحرك قسمدر .

- ۳۷ -

كفتندك شش جەت ھمە نور خداست
فرياد ز خلق خاست كان نور كجاست
بيكانە نظر كرد بھر سو چپ و راست
كفتند دى نظر بكن بى چپ و راست

ديديلر كە شش جەت نور خدا ايلە دولودر ؛
خلقدن « اونور نرەدە در ؟ » ديبە فرياد قويدى .
يايانچى اولان كيمسە ، ھرط فە ، صاغە صولە
باقدى ؛ اونى كورە مەدى . ديديلر كە اونى كورە بيلمك
ايچين - برآن - صاغىز صولسز نظر ايت !

- ۳۸ -

كم باد سرى كە آن سر انرا پايست
وان دل كە بجان غرقە آن سوداينست
كفتند درين ميان نكنجد موى
من موى شدم ازان مرا كنجايست

بويوكلرە خاكيلى اولمايان باش و اونلرك سوداستە
جاندن غرق اولمايان كوكل يوق اولسون .
ديديلر كە اونلرە بوباش و بو كوكل آراسنە قيل
صيغماز ، اوقادار بربرينە ياقيندرلر . حالبو كە بى ،
بالدات قيل اولدم ؛ آرتق بىم ايچين اورايە صيغوب
صيغماق مسئلهسى قاليرمى ؟ .

- دوام ايدىيور -